

2 października 2008

Z czym gminy do Unii?

Zamiast realizacji najpilniejszych inwestycji gminy często ubiegają się o dofinansowanie projektów mniej ważnych, zazwyczaj tych na które akurat są środki w programie operacyjnym. Z raportu Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej na temat doświadczeń samorządów w korzystaniu z funduszy unijnych wynika, że powyższy czynnik wpływa częściej na decyzje aplikacyjne przy projektach miękkich niż infrastrukturalnych.

Zamiast realizacji najpilniejszych inwestycji gminy często ubiegają się o dofinansowanie projektów mniej ważnych, zazwyczaj tych na które akurat są środki w programie operacyjnym. Z raportu Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej na temat doświadczeń samorządów w korzystaniu z funduszy unijnych wynika, że powyższy czynnik wpływa częściej na decyzje aplikacyjne przy projektach miękkich niż infrastrukturalnych.

Jednym z elementów analizy przeprowadzonej przez FRDL wspólnie z Wyższą Szkołą Administracji Publicznej w Kielcach były czynniki wpływające na decyzje władz gmin o wyborze danej inwestycji przed aplikacją o unijne fundusze.

Z raportu wynika, że prawie zawsze decyzje o konkretnych aplikacjach podejmowane były w oparciu o kilka skojarzonych ze sobą czynników. Często były to jednak kalkulacje o charakterze doraźnym.

Przedstawiciele kilkunastu miast z całej Polski jako najważniejszy czynnik wymienili społeczne potrzeby. Jednak struktura deklaracji wykazała, że nie wszyscy uznawali ten czynnik za decydujący. Zdarzało się bowiem, że był on wymieniany dopiero na 5., a nawet na 9. miejscu.

Wymóg zgodności ze strategią rozwoju gminy, województwa czy planem zagospodarowania przestrzennego to kryteria, które powinny być powiązane z potrzebami społecznymi, a które muszą być brane pod uwagę również ze względów formalnych. Toteż znalazły się one odpowiednio na: 2., 6. i 7. miejscu.

Na bardzo wysokim 3., miejscu znalazł się czynnik sytuacyjny, czyli możliwość uzyskania dotacji oraz obecność celów w programach unijnych. Krótko mówiąc gminy starały się

wykorzystać fakt, że priorytety unijne akurat przewidują finansowanie działań, które być może niezbyt pilne dla gminy i jej mieszkańców – to jednak znalazły się wśród spraw przewidzianych do finansowania.

Względy finansowe wynikające z konieczności współfinansowania przez gminę realizowanych projektów były drugim w kolejności, merytorycznym aspektem podejmowanych decyzji. W większych gminach władze brały pod uwagę wyniki bieżących diagnoz i konsultacji społecznych.

Z raportu wynika także, że nie zawsze brano pod uwagę opinie mieszkańców w konkretnych sprawach. Za to częściej powiązane z nimi kalkulacje polityczne i wyborcze. W grupie czynników istotnych (na stosunkowo odległym 8.miejscu) znalazły się “szanse na osiągnięcie zakładanych rezultatów”, czyli szacunek czy projekt uda się zrealizować zgodnie z zamierzeniami.

Nieco inaczej ta hierarchia wygląda w odniesieniu do projektów społecznych. Drugim, zaraz po potrzebach społecznych, najważniejszym kryterium wpływającym na decyzje aplikacyjne była obecność danych celów w programach unijnych. Trzy spośród badanych gmin przyznały, że zdarzało się, iż po złożeniu projektu instrumentalnie zmieniały jego klasyfikację, aby dostosować ją do korzystniejszego poziomu finansowania.

W następnej kolejności gminy brały pod uwagę diagnozy problemów społecznych stanowiących przedmiot projektu oraz zgodność kierunku działania założonego w projekcie ze strategią rozwoju gminy i strategią województwa.

Czynniki wpływające na decyzje o wyborze inwestycji infrastrukturalnej przed aplikacją o fundusze unijne (w kolejności od najważniejszego):

1. potrzeby społeczne (petycje, naciski),
2. zgodność ze strategią rozwoju gminy,
3. możliwość uzyskania dotacji (obecność celów w programach unijnych),
4. możliwości gminy w zakresie współfinansowania,
5. wyniki diagnoz i sondaży,
6. zgodność ze strategią województwa,
7. zgodność z Planem Zagospodarowania Przestrzennego,
8. szanse na osiągnięcie zakładanych rezultatów,
9. szanse na pozyskanie kredytów na współfinansowanie,
10. oryginalny / zgodny z trendami charakter projektu,
11. możliwość pozyskania partnerów do projektu,

12. możliwość przygotowania studium wykonalności,
13. brak konkurencyjnych projektów w danym obszarze.

Źródło: PAP